

โครงการการจัดการความรู้ พส. พัฒนาสังคมและสวัสดิการ (1 หน่วยงาน 1 KM)
ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดแพร่

1.คณะทำงาน KM Team

1) นางสาวมัทยา ศรีทุมมา	ผู้อำนวยการศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดแพร่	หัวหน้าคณะทำงาน
2) นางสาวเพ็ญวลี ศรีโพธิ์	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมปฏิบัติงาน	คณะทำงาน
3) นางปราวีณา ดิษฐสว่าง	พนักงานพิมพ์ ส4	คณะทำงาน
4) นายพีรยศ วรรณภพ	นักสังคมสงเคราะห์	คณะทำงาน
5) นางสาวสุรรัตน์ สุวรรณพันธ์	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ	คณะทำงานและเลขานุการ

2.หัวข้อประเด็นความรู้ สำนักงานสีเขียว (Green Office)

3.ที่มาของการจัดการความรู้

จุดเริ่มต้น เนื่องจากคนส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ที่ทำงานมากกว่าอยู่ที่บ้าน ซึ่งหมายความว่า การใช้พลังงานที่ทำงานนั้นย่อมสิ้นเปลืองมากกว่าอยู่ที่บ้านและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยที่เราไม่รู้ตัว โดยปัญหาสิ่งแวดล้อมในสำนักงานส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ แสงสว่าง และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานอย่างฟุ่มเฟือย

นำไปสู่ การปรับเปลี่ยนสำนักงานให้เป็นสำนักงานสีเขียว (Green Office) จึงเป็นหนึ่งทางเลือกที่จะช่วยให้ทุกสำนักงานได้ร่วมตระหนักถึงการรักษาสีเขียว การประหยัดพลังงาน รวมถึงการเลือกใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานอย่างรู้คุณค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดแพร่ เห็นความสำคัญของการดำเนินการจัดกิจกรรมสำนักงานสีเขียว (Green Office) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่งเสริมศักยภาพการจัดการทรัพยากรพลังงานและสิ่งแวดล้อมในสำนักงานรองรับการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐ (Green Procurement) เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพตลอดจนมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีและเพื่อยกระดับมาตรฐานสำนักงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

4.วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมให้หน่วยงานเป็นสำนักงานสีเขียว เพื่อยกระดับมาตรฐานสำนักงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
2. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อลดค่าใช้จ่ายในหน่วยงานจากการใช้ทรัพยากรพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ลดปริมาณขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่ลดการใช้สารเคมีอันตราย
4. ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพของบุคลากรในหน่วยงาน

5. ขั้นตอนและวิธีการจัดการความรู้ (โดยละเอียด)

โครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office) คือ การส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง จังหวัดแพร่ นำความรู้ด้านสำนักงานสีเขียวไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยกันลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่างๆ ภายในสำนักงาน ด้วยการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า มีการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปริมาณขยะโดยวิธีลดการใช้และใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งนอกจากจะช่วยดูแลโลก ยังเกิดประโยชน์อีกหลายอย่างแก่สำนักงาน เป็นสำนักงานที่ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กำลังเสื่อมโทรมอย่างหนัก และได้ร่วมดำเนินโครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office) โดยการดำเนินการตามนโยบายสำนักงานสีเขียวทั้ง 6 ข้อ เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานส่งผลกระทบต่อโลกของเราให้น้อยที่สุด ดังนี้

- ข้อที่ 1 การกำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนินงานและ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
- ข้อที่ 2 การสื่อสารและสร้างจิตสำนึก
- ข้อที่ 3 การใช้ทรัพยากรและพลังงาน
- ข้อที่ 4 การจัดการของเสีย
- ข้อที่ 5 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย
- ข้อที่ 6 การจัดซื้อและจัดจ้าง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดทำประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เรื่อง นโยบายการจัดการสำนักงานสีเขียว แผนปฏิบัติการด้านการจัดการสำนักงานสีเขียว และแต่งตั้งคณะทำงาน การจัดการสำนักงานสีเขียว (Green Office) โดยมีผู้บริหารเป็นประธานคณะทำงานและมีผู้แทนจากบุคลากรทุกระดับและทุกฝ่ายร่วมเป็นคณะทำงาน
2. ผู้บริหารเห็นชอบประกาศและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการสำนักงานสีเขียว และสื่อสารให้บุคลากรและหน่วยงานได้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงต่อนโยบาย การจัดการสำนักงานสีเขียว (Green Office)
3. จัดประชุมคณะทำงานจัดการสำนักงานสีเขียว (Green Office) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบ แนวทางการดำเนินงานการจัดการสีเขียว
4. ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการประหยัดพลังงาน (ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง)
5. ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย
6. ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
7. จัดทำสื่อรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรภายในองค์กร ให้สอดคล้องกับมาตรการการใช้ทรัพยากร พลังงาน และการจัดการสำนักงานสีเขียว
8. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร พลังงานและการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึงสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของโลก และผลกระทบจากภาวะเรือนกระจกให้แก่บุคลากร
9. ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสำนักงานสีเขียว (Green Office) ให้แก่บุคลากร
10. ส่งเสริมให้บุคลากรปลูกไม้กระถางในที่ทำงานหรือโต๊ะทำงานของตนเองอย่างเหมาะสม
11. จัดพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน (Co-Working Space) ให้แก่บุคลากรของหน่วยงานและจัดสภาพแวดล้อมการทำงานให้สะอาด โดยนำต้นไม้มาใช้ในการตกแต่งสถานที่อย่างเหมาะสม
12. ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสำนักงานสีเขียวอย่างเคร่งครัด
13. สรุปผลการดำเนินงาน

6. รายละเอียดความรู้ องค์ความรู้

1. สำนักงาน (Office) หมายถึง สถานที่ทำงานที่มีการออกแบบและก่อสร้างของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ที่ผู้ทำงานหรือผู้ประกอบการอาชีพใช้เป็นปฏิบัติงาน ด้านเอกสาร ด้านการประชุมและการจัดนิทรรศการ รวมไปถึงพื้นที่ใช้ประโยชน์อื่น ๆ ภายในที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน เช่น พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่ประกอบอาหาร ห้องน้ำ ลานจอดรถ พื้นที่รองรับของเสีย ระบบบำบัดของเสีย เป็นต้น

2. สำนักงานสีเขียว (Green Office) หมายถึง สำนักงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสำนักงานที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่ามีแนวทางในการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญจะต้องปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกมาในปริมาณต่ำ

3. การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) หมายถึง การจัดการวัสดุเหลือใช้ โดยนำไปผ่านกระบวนการแปรสภาพ เพื่อให้เป็นวัสดุใหม่แล้วนำกลับมาใช้ได้ อีก ซึ่งวัสดุที่ผ่านการแปรสภาพนั้นอาจจะเป็นผลิตภัณฑ์เดิมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ก็ได้

4. การใช้ซ้ำ (Reuse) หมายถึง การจัดการวัสดุเหลือใช้ โดยที่ยังไม่ผ่านกระบวนการแปรสภาพนำกลับมาใช้ใหม่

5. นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การนำ สิ่งใหม่ๆ อาจเป็นแนวความคิดกระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัย และได้ผลดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม

6. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) หมายถึง การปรับปรุงที่เกิดขึ้นจากความพยายามอย่างต่อเนื่อง ค่อยเป็นค่อยไปในการปรับปรุงจากมาตรฐานเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้นรวมถึงการปรับปรุงการทำงานประจำวันให้ดียิ่งขึ้น

โดยศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดแพร่ ได้กำหนดมาตรการร่วมกันกับบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อเป็นมาตรการใช้ร่วมกันในการจัดทำโครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office) ดังนี้

1. ปิดไฟทุกครั้งเมื่อใช้งานเสร็จ
2. ปิดเครื่องใช้และอุปกรณ์สำนักงานให้ติดเป็นนิสัย
3. ใช้อุปกรณ์สำนักงานที่ประหยัดพลังงานเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. ใช้สารธรรมชาติอย่างประหยัด
5. ใช้กระดาษ Re-use กับเอกสารภายในหรือจดหมายภายในองค์กร
6. ใช้แสงจากธรรมชาติ ช่วยในการส่องสว่างภายในสำนักงาน
7. ลดและเลือกเปิด-ปิด เครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม
8. เน้นการประชุม สีเขียว “Green Meetings”
9. หยุดการใช้ทรัพยากรในการจัดประชุมแบบสิ้นเปลือง

7. วิธีการขยายผล การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน KM ผ่านช่องทางต่างๆ

- มีการจัดทำคู่มือแจกให้กับบุคลากรในหน่วยงาน และนำคู่มือไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่าย และแจกจ่ายให้กับผู้ที่สนใจในการจัดกิจกรรมจังหวัดเคลื่อนที่ในทุกๆ เดือน

8. ระบุผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม/เชิงประจักษ์ (บุคลากรใช้ KM เข้ามาทำงานอย่างไร)

- บุคลากรได้รับความรู้ในการปฏิบัติงานตามโครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office) และปฏิบัติตามมาตรการที่หน่วยงานได้กำหนดขึ้นร่วมกัน สร้างความเข้าใจและตระหนักถึงการใช้พลังงานที่ถูกต้องและคุ้มค่า และยังนำเอาความรู้ที่ได้รับ และมาตรการ ไปปรับใช้ในครอบครัว และเผยแพร่ให้คนในชุมชนของตนเองได้ปฏิบัติตามมาตรการการประหยัดพลังงาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในด้านพลังงาน

9. ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการจัดการความรู้

1. ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการดำเนินโครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office)
2. บุคลากรเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการลดใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
3. มีคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทาง และมาตรการในการลดใช้พลังงานและทรัพยากรที่ถูกต้องและคุ้มค่า

10. ปัญหา/อุปสรรค ในการจัดการความรู้

1. ในการจัดทำคู่มือ หรือสื่อในการประชาสัมพันธ์ หรือการออกแบบของสื่อยังไม่ค่อยดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร
2. ในสภาวะอากาศที่แปรปรวนในปัจจุบันอาจจะทำให้การดำเนินงานตามมาตรการจะมีการควบคุมที่ยากในบางครั้ง

11. การประเมินการจัดการความรู้ KM ของหน่วยงาน (ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานในการนำองค์ความรู้ไปใช้)

- จัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการดำเนินโครงการสำหรับเจ้าหน้าที่
- จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจบุคคลภายนอกที่มาใช้บริการของหน่วยงาน

12. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดการความรู้

- ควรจัดให้มีงบประมาณในการดำเนินโครงการตามแต่เห็นสมควร เพื่อใช้ในการนำบุคลากรไปศึกษาดูงานภายนอกหน่วยงานที่ดำเนินโครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office) ที่ประสบผลสำเร็จและได้รับรางวัลเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถขยายผลต่อไปได้

คุณช่วยคุ้มครองคนไรท์ที่พึ่งจังหวัดแพร่

ปรับเปลี่ยนสำนักงาน ให้เป็นสีเขียว Green Office

ร่วมรับรู้ ร่วมวางแผน ร่วมจัดการ ร่วมลด ร่วมรักษา นำพาสู่ สำนักงานสีเขียว

จุดเริ่มต้น คนส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ที่ทำงานมากกว่าอยู่ที่บ้าน ซึ่งหมายความว่า การใช้พลังงานที่ทำงานนั้นย่อมสิ้นเปลืองมากกว่าอยู่ที่บ้านและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยที่เราไม่รู้ตัว โดยปัญหาสิ่งแวดล้อมในสำนักงาน ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ แสงสว่าง และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานอย่างฟุ่มเฟือย

นำไปสู่ การปรับเปลี่ยนสำนักงานให้เป็นสำนักงานสีเขียว (Green Office) จึงเป็นทางเลือกที่จะช่วยให้ทุกสำนักงานได้ร่วมตระหนักถึงการรักษาสีเขียว การประหยัดพลังงาน รวมถึงการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานอย่างรู้คุณค่า และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Green office คือ สำนักงานและกิจกรรมต่างๆ ภายในสำนักงานที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยการใช้ทรัพยากร และพลังงานอย่างรู้คุณค่า มีแนวทางในการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญจะต้องปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกมาในปริมาณต่ำ

ทำไมต้อง Green Office

ลดการใช้พลังงาน ทั้งพลังงานไฟฟ้า น้ำ ลดการใช้พลังงานอย่างสูญเปล่าสิ้นเปลือง รวมถึงจะช่วยลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในสำนักงาน

ลดค่าใช้จ่าย เมื่อเราสามารถประหยัดพลังงานได้ ค่าใช้พลังงานต่างๆ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ ก็จะลดลง รวมถึงลดปริมาณการใช้กระดาษภายในสำนักงาน ก็สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายได้

สร้างการมีส่วนร่วม ปลูกจิตสำนึกและการมีส่วนร่วม ตระหนักในการใช้ทรัพยากร รวมถึงแก้ปัญหาการจัดการทรัพยากรต่างๆ เป็นวิธีที่จะช่วยให้รู้จักการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างยั่งยืน

สุขภาพอนามัยที่ดี จากการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร ในด้านอากาศ ฝุ่นละออง สารเคมี เชื้อโรคต่างๆ ที่ไม่ส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของบุคลากร

